

[Flygaard.]

styre for de enkelte undervisningsenheder. Vi erkender selvfølgelig, at der fra folketingets side bør udstikkes visse retningslinjer med hensyn til studieområder, -omfang og -niveau. Men vi ønsker ikke at medvirke til det, man i almindelig forstand forstår ved en politisk styring og måske især administration af de højere uddannelser.

Vi er derfor glade, når ministeren giver udtryk for, at man skal bevare den metode- og lærefrihed, som altid har været dansk uddannelses særkende; vi tror, at det vil være til alles fordel, at man bevarer en sådan ordening ved de højere og andre videregående uddannelsesinstitutioner. Vi er selvfølgelig godt klar over, at der dermed også fortsat lægges et betydeligt ansvar ud til de enkelte institutioner, men vi tror og håber, at man vil være i stand til at leve op til dette ansvar.

Ministerens har i sin redegørelse været inde på spørgsmålet omkring adgangsbegrænsning og har peget på, at der er hjemmel til en punktvis regulering af adgangen til de enkelte universitetsstudier under visse nærmere angivne forudsætninger og kun for ét år ad gangen. Ministeren har givet udtryk for, at det måtte være ønskeligt med en udvidelse af denne hjemmel, så den i realiteten blev generel. Vi kan ikke støtte ministeren i dette ønske, og i den forbindelse vil vi gerne pege på følgende:

Den betydelige udvidelse af uddannelsesstøtten til de boglige uddannelser af en vis varighed, der igennem en årrække har fundet sted, har efter vor opfattelse i høj grad medvirket til, at man har fået en betydelig større tilgang både til gymnasiet og den videregående uddannelse, end man ville have fået, hvis der havde været tale om en ligestilling de enkelte uddannelser imellem.

Det er vor opfattelse, at uddannelsesstøtten skal overlægges fra stipendier til lån. Det er tillige vor opfattelse, at disse lån skal være rente- og afdragsfrie i selve studietiden, og at tilbagebetalingspligten for opnåede studielån først bør indtræde, når en vis indkomst er opnået. Derimod deler vi ikke den opfattelse, at tilbagebetaling af studielån skal stige i takt med en stigende indtjening. Man bør aldrig være forpligtet til at tilbagebetale mere, end hvad man måtte have lånt.

Når vi lægger så afgørende vægt på en

overgang fra stipendier til studielån, så hænger det sammen med, at vi drager en efter vor opfattelse naturlig sammenligning mellem de studerende og dem, der går ud i erhvervslivet, og som i forbindelse med start af egen virksomhed i større eller mindre omfang er nødt til at optage lån.

Der har fra mange sider været peget på den betydning, det kan have, at man uddannelsesmæssigt får mulighed for at stå af, når man føler, at man ikke længere har tid, kræfter eller evner til at fortsætte; med andre ord, vi er meget positivt stemt over for det, man kalder en niveaueksamen.

Det har ofte været diskuteret, hvilke adgangskriterier der skal være gældende ved de højere uddannelser. Fra retsforbundets side mener vi, at enhver, der gennem sin tidligere skolegang eller ved en afgangsprøve kan godtgøre at besidde de krævede forkundskaber, har ret til at følge undervisningen. Vi mener, at det er muligt at opstille objektive kriterier for optagelse, men vi vil gerne være med til en dispensationsordning derhen, at dispensanderne inden for en rimelig tid erhverver sig manglende kundskaber. Vi må lægge afgørende vægt på, at undervisningsniveauet ikke påvirkes af tilgangen til studiet eller af dispensanderne. Deri ligger selvfølgelig ikke, at vi ikke skal tage højde for den udvikling, der måtte finde sted inden for det enkelte område. Når niveauet således er gjort uafhængigt af uvedkommene påvirkninger, skal enhver adgangsberegtiget også have adgang til eksamen eller anden afsluttende evaluering.

Det er ud fra en klar, liberal grundindstilling, at vi er modstandere af adgangsbegrænsning. Vi vil ikke gennem en adgangsbegrænsning være med til at sikre og opretholde en erhvervsbeskyttelse godt støttet af interesseorganisationerne. Det må være disse og det offentliges opgave at orientere om de erhvervsmæssige muligheder. Man bør studietiden igennem foretage evalueringer, der sætter den enkelte studerende i stand til at vurdere, i hvilket omfang det tjener noget formål at fortsætte studierne. Det kan ikke siges klart nok, at en eksamen i sig selv ikke berettiger til at stille krav om, at der netop skal stå en stilling åben til én, uanset hvilken uddannelse man har valgt. Hvis det ikke siges klart nok, løber vi meget nemt ind i en situation med fare for overproduk-